

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2022-09-01 kl 13:00-18:10
Plats	Sessionssalen, Rådhuset
Utses att justera	Juan-Tadeo Espitia Emma-Lina Johansson
Justeringen	2022-09-15
Protokollet omfattar	§207

Underskrifter	Sekreterare	..... Louise Lagerlund	
	Ordförande	..... Carina Nilsson	..... Björn Gudmundsson,
	§§ 197-198, §§ 208-210		
	Justerande	..... Juan-Tadeo Espitia	..... Emma-Lina Johansson

Beslutande ledamöter

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S)
Nicola Rabi (M)
Magnus Olsson (SD)
Andréas Schönström (S)
Hanna Kristina Thomé (V)
Stefan Robert Plath (SD)
Simon Chrisander (L)
Mohamed Yassin (MP)
Anders Rubin (S)
Gunilla Ryd (V)
Anton Sauer (C)
Carina Nilsson (S) (Ordförande)
Lars-Johan Hallgren (SD)
Sedat Arif (S)
Anders Pripp (SD)
Helena Grahn (M)
Anders Andersson (V)
Mubarik Mohamed Abdirahman (S)
Sara Wettergren (L)
Anna Isaksson (SD)
Stefana Hoti (MP)
Ilmar Reepalu (S)
Farishta Sulaiman (M)
Nima Gholam Ali Pour (SD)
Sofia Hedén (S)
Kay Lennart Victorin (C)
Håkan Fäldt (M)
Björn Gudmundsson (S) (Vice ordförande)
Jörgen Grubb (SD)
Emma-Lina Johansson (V)
John Roslund (M)
Roko Kursar (L)
Juan-Tadeo Espitia (S)
Lisbeth Persson Ekström (SD)
Janne Grönholm (MP)
Eva Ann-Britt Sjöstedt (S)
Anders Skans (V)
Arwin Sohrabi (S)
Tony Rahm (M)
Anders Olin (SD)
Christina Wessling (S)
Jan Olsson (S)
Eva Hallén (SD)
Eva Christina Bertz (L)
Boel Pettersson (V)
Susanne Jönsson (S)
Anja Nordberg Sonesson (M) (Andre vice ordförande)
Dündar Güngör (S)
Rickard Åhman Persson (SD)
Sanna Axelsson (S) ersätter Rose-Marie Carlsson (S)
Peter Johansson (S) ersätter Harris Cheema (S)

Birgit Hansson (S) ersätter Carina Svensson (S)
Anna-Karin Bengtsdotter (S) ersätter Frida Trollmyr (S)
Niclas Röhr (M) ersätter Peter Ollén (M)
Andreas Bruzelius (M) ersätter Linda Obiedzinski (M)
Darko Simic (M) ersätter Josefin Anselmsson Borg (M)
Ingrid Anna-Lisa Gunnarson (M) ersätter Helena Nanne (M)
Per Göran Wiberger (M) ersätter John Eklöf (M)
Mohammad Yousef Mohammad (M) ersätter David Blomgren (-)
Carin Gustafsson (V) ersätter Sadiye Altundal (V)
Joacim Ahlqvist (C) ersätter Michaela Esseen (C)

Ej tjänstgörande ersättare

Övriga närvarande

§ 207 **Motion av Anders Andersson (V) och Carin Gustavsson (V) om att skapa en kommunhälsa**
STK-2021-1199

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har att yttra sig över motion av Anders Andersson (V) och Carin Gustafsson (V) med yrkande att Malmö stad slutar upphandla företagshälsovård och inrättar egen kommunhälsa. Motionen har skickats på remiss till samtliga nämnder i staden och stadskontoret har gjort en omvärldspaning.

Med det som framkommit i arbetet med motionen är stadskontorets bedömning att ställningstagande kring vad som kan utföras internt av medarbetare i organisationen och vad som behöver upphandlas för att utföras av extern leverantör ska vara en fråga som behandlas inom ramen för Malmö stads upphandlingsförfarande. Detta är ett arbete som involverar samtliga förvaltningar och sker i samverkan med fackliga organisationer i enlighet med rutiner för detta.

Stadskontoret föreslår avslag på motionen.

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunfullmäktige avslår Anders Anderssons (V) och Carin Gustafssons (V) motion om att skapa en kommunhälsa.

Beslutsgång

Anders Rubin (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag om att motionen ska avslås.

Anders Andersson (V) yrkar bifall till motionen.

Under överläggningen i ärendet yttrar sig även Carin Gustavsson (V).

Kommunfullmäktige godkänner följande propositionsordning.

Ordförande ställer proposition på bifall till kommunstyrelsens förslag om att motionen ska avslås, mot bifall till motionen och finner att kommunfullmäktige beslutat att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Reservationer och särskilda yttranden

Mot kommunfullmäktiges beslut i ärendet anmäler Anders Skans (V) gruppreservation.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut KS 220817 §292 med muntlig reservation från (V)
- Förslag till beslut KSAU 220808 §447

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 220808 Motion av Anders Andersson (V) och Carin Gustavsson (V) om att skapa en kommunhälsa
- Motion av Anders Andersson (V) och Carin Gustavsson (V) - skapa en kommunhälsa
- Tekniska nämnden beslut 2200329 § 80 med Reservation (V)
- Remissvar från tekniska nämnden
- Förskolenämnden beslut 220330 § 39 med Reservation (V)
- Remissvar från förskolenämnden
- Servicenämnden beslut 220329 § 37 med muntlig Reservation (V)
- Remissvar från servicenämnden
- Fritidsnämnden beslut 220324 § 46 med Reservation (V)
- Remissvar från fritidsnämnden
- Funktionsstödsnämnden beslut 220328 § 40 med Reservation (V)
- Remissvar från funktionsstödsnämnden
- Grundskolenämnden beslut 220323 § 39 med muntlig Reservation (V)
- Remissvar från grundskolenämnden
- Kulturnämnden beslut 220329 § 31 med Reservation (V)
- Remissvar från kulturnämnden
- Miljönämnden beslut 220322 § 64
- Remissvar från miljönämnden
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 220324 § 111 med muntlig Reservation (V)
- Remissvar från arbetsmarknads- och socialnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 220323 § 80
- Remissvar från Stadsbyggnadsnämnden angående Motion av Anders Andersson (V) och Carin Gustavsson (V) - skapa en kommunhälsa
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 220325 § 46
- Remissvar från Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden angående motion om att skapa en kommunhälsa av Anders Andersson och Carin Gustavsson Vänsterpartiet
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens beslut 220224 § 27 med Reservation (V)
- Remissvar från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Datum
2022-06-21
Vår referens
Anja Angsmark
HR-specialist
anja.angsmark@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Motion av Anders Andersson (V) och Carin Gustavsson (V) om att skapa en kommunhälsa STK-2021-1199

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har att yttra sig över motion av Anders Andersson (V) och Carin Gustafsson (V) med yrkande att Malmö stad slutar upphandla företagshälsovård och inrättar egen kommunhälsa. Motionen har skickats på remiss till samtliga nämnder i staden och stadskontoret har gjort en omvärldsspaning.

Med det som framkommit i arbetet med motionen är stadskontorets bedömning att ställningstagande kring vad som kan utföras internt av medarbetare i organisationen och vad som behöver upphandlas för att utföras av extern leverantör ska vara en fråga som behandlas inom ramen för Malmö stads upphandlingsförfarande. Detta är ett arbete som involverar samtliga förvaltningar och sker i samverkan med fackliga organisationer i enlighet med rutiner för detta.

Stadskontoret föreslår avslag på motionen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen att föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige avslår Anders Anderssons (V) och Carin Gustafssons (V) motion om att skapa en kommunhälsa.

Beslutsunderlag

- Motion av Anders Andersson (V) och Carin Gustavsson (V) - skapa en kommunhälsa
- Remissvar från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens beslut 220224 § 27 med Reservation (V)
- Remissvar från Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden angående motion om att skapa en kommunhälsa av Anders Andersson och Carin Gustavsson Vänsterpartiet
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 220325 § 46
- Remissvar från Stadsbyggnadsnämnden angående Motion av Anders Andersson (V) och Carin Gustavsson (V) - skapa en kommunhälsa
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 220323 § 80
- Remissvar från arbetsmarknads- och socialnämnden
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 220324 § 111 med muntlig Reservation (V)
- Remissvar från grundskolenämnden

- Grundskolenämnden beslut 220323 § 39 med muntlig Reservation (V)
- Remissvar från funktionsstödsnämnden
- Funktionsstödsnämnden beslut 220328 § 40 med Reservation (V)
- Remissvar från kulturnämnden
- Kulturnämnden beslut 220329 § 31 med Reservation (V)
- Remissvar från miljönämnden
- Miljönämnden beslut 220322 § 64
- Remissvar från tekniska nämnden
- Remissvar från förskolenämnden
- Remissvar från fritidsnämnden
- Fritidsnämnden beslut 220324 § 46 med Reservation (V)
- Servicenämnden beslut 220329 § 37 med muntlig Reservation (V)
- Remissvar från servicenämnden
- Förskolenämnden beslut 220330 § 39 med Reservation (V)
- Tekniska nämnden beslut 2200329 § 80 med Reservation (V)
- Tjänsteskrivelse KSAU 220627 Motion av Anders Andersson (V) och Carin Gustavsson (V) om att skapa en kommunhälsa

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-06-27

Kommunstyrelsen 2022-08-17

Kommunfullmäktige 2022-09-01

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Ärendet

Kommunstyrelsen har att yttra sig över motion av Anders Andersson (V) och Carin Gustafsson (V) med yrkande att Malmö stad slutar upphandla företagshälsovård och inrättar egen kommunhälsa.

Motionärerna beskriver att sjukfrånvaron i Malmö stad fortsatt är på en hög nivå, att medarbetarundersökningen visar att kommunens medarbetare inte har optimala förutsättningar att utföra sina arbeten och att dålig arbetsmiljö leder till ohälsa. Vidare lyfter motionärerna att kommunen idag köper in företagshälsovård som är debiteringsfinansierad samt att kommunen köper sig fri från sitt sociala och organisatoriska arbetsmiljöansvar genom att upphandla företagshälsovård.

Motionärerna anser att med en företagshälsovård i egen regi, en kommunhälsa, kan Malmö stad ta ett tydligare ansvar för medarbetarnas hälsa och arbeta mer strukturerat för att komma till rätta med orsakerna bakom ohälsa.

Stadskontoret har i arbetet med motionen gjort en omvärldsspaning. Remiss har ställts till samtliga nämnder i staden.

Bakgrund

Enligt föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1) ska arbetsgivare undersöka, genomföra, följa upp och förbättra verksamheten på ett sätt som gör att ohälsa i arbetet förebyggs.

Vidare regleras det i Arbetsmiljöverkets ovan nämnda föreskrifter att när kompetensen inom den egna verksamheten inte räcker för det systematiska arbetsmiljöarbetet, eller för arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering, ska arbetsgivaren anlita företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån. Företagshälsovården ska vara en neutral expertresurs och ett komplement till den sakkunskap inom hälso- och arbetsmiljöområdet som finns i organisationen. Rollen och uppdraget är att stötta arbetsgivaren i arbetsmiljöarbetet och med den arbetslivsinriktade rehabiliteringen. Företagshälsovården ska vara objektiv och kunna anlitas för insatser på individ-, grupp-, ledarskaps- och organisationsnivå.

Arbetsgivare ska också följa föreskrifterna om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) som förtydligar arbetsmiljölagen och preciserar hur det systematiska arbetsmiljöarbetet ska bedrivas i förhållande till organisatoriska och sociala faktorer. Kraven enligt föreskrifterna handlar exempelvis om arbetsbelastning och kränkande särbehandling.

Malmö stads riktlinjer och rutiner för arbetsmiljö- och rehabiliteringsarbetet

Det systematiska arbetsmiljöarbetet i Malmö stad ska ge förutsättningar för ett hållbart arbetsliv med god arbetsmiljö, ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro. Arbetet med rehabilitering och arbetsanpassning syftar till att förebygga arbetsoförmåga i enlighet med Arbetsmiljölagen samt ge medarbetare möjlighet att återgå i arbete. Arbetet är en del av chefens uppdrag och följer ansvaret för arbetsmiljöarbetet.

Stadskontoret leder arbetet med utveckling av arbetsmiljö- och rehabiliteringsarbetet för att ge nämnderna bra stöd och verktyg i syfte att skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Arbetet genomförs i samverkan med fackliga organisationer. För såväl det systematiska arbetsmiljöarbetet (AFS 2001:1) som arbetet i enlighet med föreskrifterna om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) som arbetet med rehabilitering och arbetsanpassning (AFS 2020:5) finns riktlinjer, rutiner och verktyg som alla förvaltningar i staden arbetar efter.

Arbetsmiljöansvar

Som beskrivs ovan leder stadskontoret arbetet med att utveckla arbetsmiljö- och rehabiliteringsarbetet för att ge nämnderna bra förutsättningar. Respektive nämnd ansvarar för arbetsmiljön på alla arbetsplatser inom förvaltningen. Arbetsmiljöansvaret innebär att se till att verksamheterna följer lagar, Malmö stads personalpolicy tillika arbetsmiljöpolicy samt de beslutade kommungemensamma arbetssätten för arbetsmiljö och rehabilitering.

Nämnden fördelar arbetsmiljöarbetet till respektive förvaltningschef och förvaltningscheferna fördelar arbetsmiljöuppgifter vidare till chefer i organisationen. Arbetsmiljöarbetet leds därmed av chefer. Ansvaret kan inte överlämnas till extern part, som till exempel en extern företagshälsovård.

Företagshälsovårdens roll i arbetsmiljö- och rehabiliteringsarbetet

Malmö stad har sedan 2020 ett gemensamt avtal om insatser från företagshälsovården. Inför varje upphandling av företagshälsovård undersöker stadskontoret och stadens förvaltningar hur arbetsmiljö- och rehabiliteringsarbetet ska utformas utifrån stadens och förvaltningarnas inriktning och målsättning, samt arbetsplatsernas behov. I samband med upphandling tar stadskon-

toret tillsammans med förvaltningarna därefter ställning till i vilken utsträckning företagshälsovård ska upphandlas och i vilken utsträckning det finns interna resurser för att utföra tjänsterna. Samverkan med fackliga organisationer sker i enlighet med framtagna rutiner för samverkan vid upphandling.

När uppdrag ges till företagshälsovården följer beställaren upp att insatsen bidragit till att nå avsedd effekt, till exempel återgång i arbete eller en förbättrad arbetsmiljö. Vanligtvis är beställaren närmaste chef och också den som står kostnaden för insatsen vilket bidrar till kostnadsmedvetenhet.

Företagshälsovården ska enligt avtalet skapa ett helhetsperspektiv avseende utvecklingsbehov inom arbetsmiljöområdet och utifrån detta föreslå proaktiva insatser. För att lyckas med detta har företagshälsovården ett särskilt team av professioner som i första hand möter förvaltningen. Förvaltningen får återkoppling genom regelbundna avstämningsmötena med företagshälsovården.

Avrop av insatser från företagshälsovården görs i enlighet med avtalet och det finns inte något löfte i avtalet att avropa för en viss summa utan avrop sker efter behov. Insatser som förvaltningen önskar göra internt bryter inte mot avtalet. För insatser där de interna resurserna behöver råd och stöd utgör företagshälsovården ett komplement till arbetsgivarens egna resurser, inte en ersättare.

När Malmö stad upphandlar företagshälsovård uppvisas stort intresse från olika leverantörer av företagshälsovårdstjänster. Malmö stad är en av de största arbetsgivarna i Malmö och därmed en viktig kund. Stadskontoret upplever att detta avspeglar sig i såväl prissättning som service under avtalsperioden.

Omvärldsspaning

I arbetet med att besvara motionen har stadskontoret gjort en omvärldsspaning hos kommuner, en region och ett universitet.

Fördelar med intern företagshälsovård

Fördelar med intern företagshälsovård som lyfts är att företagshälsovården blir en strategisk samarbetspartner som samarbetar väl och finns nära tillhands. Den interna lösningen beskrivs som kostnadseffektiv och att företagshälsovården får kunskap om organisationen eftersom relationen är långsiktig. Vidare beskrivs att långsiktigheten och den breda kompetensen gör att företagshälsovården föreslår åtgärder på flera nivåer. En av de tillfrågade organisationerna beskriver att de har en gynnsam närhet till forskning via den interna företagshälso.

Nackdelar med intern företagshälsovård

Nackdelar med intern företagshälsovård som lyfts är att det är svårt att samla alla kompetenser vilket får till följd att flertalet insatser ändå behöver upphandlas. Det beskrivs som svårt att driva ärenden om man inte är nöjd med företagshälsovården och att det är svårt att korrigera insatsernas utförande, vilket hade varit lättare vid ett upphandlingsförfarande. Vissa beskriver en svårighet att vara en oberoende, opartisk och neutral expertresurs och en problematik kring vem som ger företagshälsovården deras uppdrag och vad de erbjuder för tjänster. Vidare beskrivs att det kan bli känsligt att ibland mötas som medarbetare. Tillgången till forskning anges av någon vara bättre i en extern företagshälsovård.

Vid fråga till kommuner i södra Sverige svarar de flesta att de har extern företagshälsovård. Varken Stockholm stad, Göteborg stad eller Helsingborgs stad har intern företagshälsa.

Remissinstansernas yttrande

Förskolenämnden

Förskolenämnden skriver att de anser att arbetsmiljön och chefernas kompetens inom arbetsmiljöområdet är ett angeläget område att ständigt utveckla. Vid behov och som komplement till den interna organisationen anlitas företagshälsovården som expertresurs. Förskolenämnden ser att en fördel med en upphandlad företagshälsovård till exempel är att nämnden har en större möjlighet att ställa krav på en extern part. En upphandlad företagshälsovård anser nämnden vara ett kompetens- och kostnadseffektivt alternativ, eftersom staden kan göra avrop vid behov. Det kan finnas risker med en intern kommunhälsa, eftersom en sådan part kan försvåra en objektiv ställning gentemot medarbetarna.

Förskolenämnden anser att ställningstagandet kring en kommunhälsa är en fråga som bör utredas inom ramen för det kommande stadsövergripande upphandlingsförfarandet.

Förskolenämnden beslutade att föreslå att motionen avslås.

Vänsterpartiet har inkommit med en skriftlig reservation mot beslutet.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden anser att det förslag som motionärerna presenterar belyser viktiga aspekter i företagshälsovården inom Malmö stad. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden bedömer dock att ett upphävande av upphandling av företagshälsovård inte är aktuellt. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden anser att vi kan ställa tydligare krav på en upphandlad företagshälsovård och samtidigt få ett viktigt stöd från företaget i arbetet för medarbetarnas hälsa.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslutade att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Vänsterpartiet har inkommit med en skriftlig reservation mot beslutet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden menar att ha en upphandlad företagshälsovård inte innebär att arbetsgivaren fransäger sig ansvar för arbetsmiljön då detta inte är juridiskt möjligt. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden skriver att företagshälsovården utgör en extern samarbetspartner till förvaltningen i arbetsmiljö och rehabiliteringsarbetet och bidrar med främjande, förebyggande och efterhjälpande insatser.

Vidare anges att de har lång erfarenhet av att arbeta med upphandlad företagshälsovård och ser styrkan i att anlita en extern aktör, då de inom ramen för avtalet och vid behov har möjlighet att anlita underleverantörer med ytterligare specifika kompetenser inom området. En annan styrka är att de utgör en neutral part i komplexa ärenden vilket skapar hög tillit i rehabiliteringsarbetet och det individuella stödet till medarbetaren.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden anser att frågan om att inrätta en egen kommunhälsa

bör utredas vidare inom ramen för kommande upphandling när pågående avtal om företagshälsovård löper ut.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutade att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Vänsterpartiet reserverade sig mot beslutet.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden skriver att det kan vara svårt att samla alla kompetenser i en intern företagshälsovård. Det kan dessutom innebära svårigheter för en medarbetare inom en intern företagshälsovård att vara en oberoende resurs, då de är anställda av Malmö stad.

Stadsbyggnadsnämnden föreslår att frågan utreds vidare inom ramen för det kommande upphandlingsarbetet.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Vänsterpartiet reserverade sig mot beslutet och har inkommit med yttrande.

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Arbetsmarknads- och socialnämnden skriver att de arbetar med främjande insatser och med att bygga hälsosamma strukturer för att skapa en god organisatorisk och social arbetsmiljö. Företagshälsovård köps vid behov inom ramen för Malmö stads gemensamma avtal. Insatserna som köps är av förebyggande och efterhjälpande karaktär. Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att frågan om en intern företagshälsovård är komplex. Inför varje upphandling av företagshälsovård beaktas hur arbetsmiljöarbetet ska utformas utifrån arbetsmarknads- och socialförvaltningens inriktning och målsättning, samt arbetsplatsernas behov. Förvaltningen tar ställning till om företagshälsovård ska upphandlas eller utföras i egen regi, helt eller delvis.

Nämnden anser att frågan fortsättningsvis kan behandlas inom ramen för Malmö stads kommande och existerande upphandlingsarbete avseende företagshälsovård.

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutade att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionens förslag.

Vänsterpartiet reserverade sig mot beslutet.

Funktionsstödsnämnden

Nämnden instämmer med motionärerna om vikten att arbeta både främjande, förebyggande, systematiskt och strukturerat för att skapa en god arbetsmiljö, samt för att motverka ohälsa bland medarbetare.

Funktionsstödsnämnden ser företagshälsovården som en viktig, extern och oberoende samarbetspartner, och upplever att samarbetet är väl fungerande. Ett önskemål från nämnden är att Malmö stad och företagshälsovården kan bli en än mer strategisk samarbetspartner så att medarbetare inom hela staden får samma erbjudande om framför allt breda hälsofrämjande insatser. Förebyggande och efterhjälpande insatser behöver vara individuellt anpassade och

kan därmed vara olika.

Nämnden skriver att frågan om en intern företagshälsovård är komplex och beaktas i samband med den centrala upphandlingen av företagshälsovård i Malmö stad

Funktionsstödsnämnden beslutade att föreslå att kommunfullmäktige avslår motionärernas förslag.

Vänsterpartiet har inkommit med en skriftlig reservation.

Miljönämnden

Miljönämnden anser att en väl fungerande företagshälsovård som arbetar förebyggande bidrar till att långsiktigt minska sjukvårdens och samhällets kostnader. Verksamheten ska vara partsneutral och kunna användas av både arbetsgivare och anställda. Detta oberoende ser miljönämnden som en stor fördel och anser att det finns en stor risk att denna neutralitet riskerar att försvinna om kompetensen organiseras i den egna organisationen.

Miljönämnden beslutade att föreslå att kommunfullmäktige avslår motionen.

Vänsterpartiet reserverade sig mot beslutet.

Kulturnämnden

Kulturnämnden anser att en väl fungerande företagshälsovård som arbetar förebyggande bidrar till att långsiktigt minska sjukvårdens och samhällets kostnader. Verksamheten ska vara partsneutral och kunna användas av både arbetsgivare och anställda. Kulturnämnden bedömer att denna neutralitet riskerar att försvinna om kompetensen organiseras i den egna organisationen. Kulturnämnden upplever att samarbetet med extern företagshälsovård fungerar bra och att det bidrar till goda förutsättningar för arbetsgivaren att arbeta effektivt och professionellt med såväl arbetsmiljö som rehabilitering.

Kulturnämnden skriver att en företagshälsovård, oavsett om den är intern eller extern, ska vara en objektiv och sakkunnig expertresurs som tas in vid behov för att ge råd och stöd till HR och chefer då de interna resurserna bedöms otillräckliga. Således är den externa leverantören ett komplement till arbetsgivarens egna resurser, inte en ersättare. En annan fördel som upplevs finnas med att ha en extern företagshälsovård är att de är placerade på annan fysisk plats än i arbetsgivarens lokaler. Den fysiska distansen kan förmodas tydliggöra det faktum att företagshälsovården är en neutral part med annan roll i arbetsmiljöarbetet än arbetsgivaren. Tydliga roller och ansvar är en förutsättning för välfungerande samarbete.

Kulturnämnden beslutade att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen om att inrätta en kommunhälsa.

Vänsterpartiet har inkommit med skriftlig reservation mot beslutet.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden vill att den stadsövergripande arbetsgruppen för upphandling av företagshälsovård ges i uppdrag att utreda frågan vidare om att eventuellt inrätta en egen kommunhälsa, helt eller delvis, i samband med att nästa upphandling av ny företagshälsovård sker.

Tekniska nämnden beslutade att föreslå att avslå yrkandet att Malmö stad ska sluta upphandla

företagshälsovård och inrätta en egen kommunhälsa.

Vänsterpartiet har inkommit med skriftlig reservation mot beslutet.

Fritidsnämnden

Fritidsnämnden skriver att en väl fungerande företagshälsovård som arbetar förebyggande bidrar till att långsiktigt minska sjukvårdens och samhällets kostnader. Verksamheten ska vara partsneutral och kunna användas av både arbetsgivare och anställda, varför fritidsnämnden anser det vara av största vikt att den upphandlas utifrån eller har en självständig ställning inom organisationen. Vid ett inrättande av en intern företagshälsovård bör arbetsgivaren noggrant säkerställa företagshälsovårdens organisatoriska placering för att vara en neutral resurs. Företagshälsovården ska verka professionellt och oberoende både mot uppdragsgivare och de som nyttjar vården. Detta oberoende ser fritidsnämnden som en stor fördel och ser att oberoendet riskerar att försvinna om kompetensen organiseras i den egna organisationen.

Fritidsnämnden beslutade att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Vänsterpartiet har inkommit med skriftlig reservation mot beslutet.

Servicenämnden

Servicenämnden skriver att det har mindre betydelse om företagshälsovården bedrivs i egen regi eller upphandlas externt. Däremot är det viktigt med både analys av organisationens behov och att det finns en god beställarkompetens hos beställande chef.

Vidare skriver servicenämnden att en fördel med en företagshälsovård i egen regi skulle kunna vara att det finns en bättre kännedom om Malmö stads processer. Kontinuiteten med en egen leverantör som inte byts ut i samband med upphandlingar skulle innebära att företagshälso i egen regi bibehåller kunskapen och relationerna till de olika verksamheterna i Malmö stad. Detta skulle innebära ett mer kvalitativt arbete där välgrundade åtgärdsförslag kan lämnas åt verksamheter och chefer. Ett privat företag har enligt aktiebolagslagen till syfte att ge vinst till sina ägare. En företagshälsovård i egen regi kan i stället syfta till att i främsta hand bidra till en så god arbetsmiljö och medarbetarhälsa som möjligt i Malmö stad. Dock finns det självklart även risker med en företagshälsovård i egen regi. Vid en omvärldsbevakning har det framgått att finansieringsmodellen är avgörande för att resurserna ska användas effektivt. Vid abonnemangsfinansiering finns en risk för en minskad kostnadsmedvetenhet från beställarna där tjänster kan beställas för att de ingår i abonnemanget och inte för att de är de mest lämpade utifrån verksamhetens behov samt att avbokningar inte sker då det inte medför en ökad kostnad för uteblivna besök.

Servicenämnden tycker att det i nuläget inte finns förutsättningar att bifalla motionen utifrån nuvarande kunskapsunderlag.

För det fall att Malmö stad överväger att bedriva företagshälsovård i egen regi är det av största vikt att uppdrag om att utreda förutsättningar och behovet i vår organisation ges i god tid innan nuvarande avtal löper ut. I utredningen bör det säkerställas att staden noggrant överväger valet av finansieringsmodell, då detta påverkar möjligheterna att ge insatser av bästa möjliga effekt och kvalitet.

Servicenämnden beslutade att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Vänsterpartiet reserverade sig mot beslutet.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden skriver att de anser att arbetsmiljön och chefernas kompetens inom arbetsmiljöområdet är ett angeläget område att ständigt arbeta med. Som komplement till den interna organiseringen och kompetensen anlitas företagshälsovården som expertresurs, i enlighet med intentionerna i arbetsmiljölagen.

Grundskolenämnden beskriver att arbetsmiljöarbetet leds av cheferna i verksamheten, i samverkan med medarbetare och fackliga organisationer. Stöd från HR- såväl som utvecklingsavdelningen ges och företagshälsovården nyttjas som expertresurs som komplement utöver den interna kompetensen och de interna resurserna och då på uppdrag av respektive chef.

Grundskolenämnden menar att Malmö stad tar ansvar för medarbetarnas hälsa och för att arbeta förebyggande mot ohälsa, och att detta sker i linje med intentionerna i arbetsmiljölagstiftningen. Grundskolenämnden menar vidare att ställningstagande kring intern företagshälsovård som alternativ till extern är en fråga som lämpligen övervägs som en del av det ordinarie upphandlingsförfarandet av företagshälsovård för staden.

I syfte att överväga för- och nackdelarna med intern företagshälsovård pågår med utgångspunkt från Stadskontoret en omvärldsbevakning där information från kommuner och myndigheter som idag driver egen företagshälsovård. Omvärldsbevakningen är ännu inte avslutad men undersöker exempelvis möjligheten att agera opartiskt, arbeta strategiskt samt rekrytera specialistkompetens.

Grundskolenämnden beslutade att föreslå Kommunstyrelsen att avslå motionen.

Vänsterpartiet reserverade sig mot beslutet.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret delar motionärernas syn om vikten av att arbeta strukturerat med arbetsmiljö och med medarbetares hälsa inom Malmö stad.

Stadskontoret delar dock inte motionärernas beskrivning att kommunen köper sig fri från sitt sociala och organisatoriska arbetsmiljöansvar genom att upphandla företagshälsovård. I arbetet med motionen har stadskontoret skickat remiss till samtliga nämnder i staden. Nämnderna beskriver utförligt hur de arbetar för att fullgöra sitt arbetsmiljöansvar och däri också sitt ansvar för den sociala och organisatoriska arbetsmiljön. Rättsligt går det heller inte att köpa sig fri från arbetsmiljöansvaret då det alltid stannar kvar hos arbetsgivaren.

I motionen framförs att med en kommunhälsa skulle Malmö stad kunna ta ett tydligare ansvar för medarbetarnas hälsa och arbeta mer strukturerat för att komma till rätta med orsakerna bakom ohälsa. Stadskontoret, liksom nämnderna, anser däremot att en kommunhälsa inte skulle medföra större möjlighet att åstadkomma det som framförs i motionen. Som några nämnder skriver så är inte extern eller intern företagshälsovård avgörande för hur framgångsrikt arbetsmiljöarbetet blir.

Ställningstagande kring intern eller upphandlad företagshälsovård är en del av upphandlingsarbetet där organisationens förutsättningar blir avgörande för valet. Malmö stad har många interna

resurser som utför arbetsmiljöarbete, vilket innebär att staden har goda förutsättningar att utföra mycket arbetsmiljöarbete genom egna resurser. Den upphandlade företagshälsovården kompletterar sedan där det inte finns tillräcklig kunskap och kompetens inom organisationen.

Stadskontoret ser liksom nämnderna flera fördelar med en extern företagshälsovård. Exempelvis bedöms möjligheten att ställa krav på en extern part bättre. En extern leverantör bedöms också var ett kostnadseffektivt alternativ eftersom staden kan göra avrop vid behov. En extern företagshälsovård bedöms också ha bättre förutsättningar att ha en neutral och objektiv ställning.

Vid den omvärldsspaning som stadskontoret har gjort lyfts en del fördelar med intern företagshälsovård. Dessa fördelar är delvis sammanfallande med de fördelar som lyfts såväl av stadens nämnder som i omvärldsspaningen som fördelar med extern företagshälsovård. Detta stödjer stadskontorets bedömning att frågan om extern eller intern företagshälsovård till stor del handlar om organisationens förutsättningar. Intern företagshälsovård kan mycket väl fylla sitt syfte i några organisationer medan extern fungerar bättre i andra organisationer.

Med det som framkommit i arbetet med motionen är stadskontorets bedömning att ställningstagande kring vad som kan utföras internt av medarbetare i organisationen i en intern företagshälsovård och vad som behöver upphandlas för att utföras av extern leverantör ska vara en fråga som behandlas inom ramen för Malmö stads upphandlingsförfarande. Detta är ett arbete som involverar samtliga förvaltningar och sker i samverkan med fackliga organisationer i enlighet med rutiner för detta.

Stadskontoret föreslår med anledning av vad som redovisats i ärendet avslag på motionen.

Ansvariga

Johanna Juhlin HR-direktör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör

Vänsterpartiet

Motion

Till Kommunfullmäktige i Malmö

Skapa en kommunhälsa!

Sjukfrånvaron i Malmö stad är fortsatt på en hög nivå. Medarbetarundersökningen visar att kommunens medarbetare inte har optimala förutsättningar att utföra sina arbeten. Dålig arbetsmiljö leder till ohälsa. Trots detta ses ofta psykisk och fysisk ohälsa som individuella problem, de strukturella orsakerna hamnar inte i fokus. Idag köper kommunen in företagshälsovård och den är debiteringsfinansierad. Kommunen köper sig fri från sitt sociala och organisatoriska arbetsmiljöansvar genom att upphandla företagshälsovård.

Med en företagshälsovård i egen regi, en kommunhälsa, kan Malmö stad ta ett tydligare ansvar för medarbetarnas hälsa och arbeta mer strukturerat för att komma till rätta med orsakerna bakom ohälsa.

- En egen företagshälsovård kan ges uppdrag att strategiskt arbeta för ett hälsosamt arbetsliv
- Kan fokusera på strukturella hälsoproblem och inte bara se individuell fysisk och psykisk ohälsa
- Kan arbeta hälsofrämjande och förebyggande på såväl individ, grupp som organisationsnivå.
- Företagshälsovården kan användas i det systematiska arbetsmiljöarbetet
- En anslagsfinansierad företagshälsovård kan arbeta effektivare än debiteringsfinansierad företagshälsovård.
- Företagshälsovård i egen regi är ekonomiskt fördelaktigt då vinst till privata ägare inte behöver bekostas.

Kommunen behöver en företagshälsovård som både arbetar med medarbetarna och med att bygga hälsosamma strukturer.

Vi yrkar att kommunfullmäktige beslutar

att Malmö stad slutar upphandla företagshälsovård och inrättar en egen kommunhälsa.

Malmö 2021-09-10

Anders Andersson

Carin Gustafsson